

Samenwerking zandprovincies: stallen, mest en emissies

15 februari 2023

Paul Bleumink (BCI)

Onafhankelijk voorzitter Interprovinciale Kerngroep

Inhoudsopgave

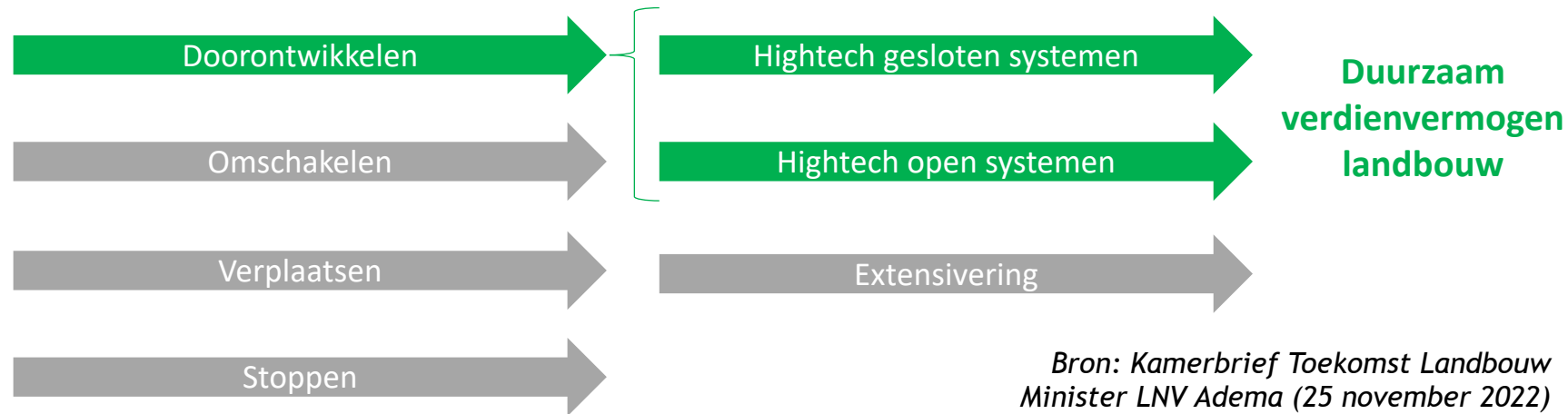
1. Doelstelling en focus
2. Samenwerking zandprovincies
3. Opgave
4. Twee snelheden
5. Prioriteiten
6. Vervolgstappen

1 Doelstelling en focus

- ▶ Doel: versnellen (doorbraak)innovaties t.b.v. duurzaamheidstransitie landbouw
 - ▶ Haalbare, betaalbare en geborgde emissiereducties
 - ▶ Basis leggen nieuw stelsel: van middel- naar doelvoorschriften
 - ▶ Nieuwe verdienmodellen hoogwaardige mestverwerking i.c.m. duurzame energieopwekking
 - ▶ Betere benutting organische meststoffen in regionale kringlopen
- ▶ Focus: heldere afbakening van de inzet
 - ▶ ‘Blijvers’ via het innovatiespoor ondersteunen bij opgaven mest, stallen en emissies
 - ▶ Aansluiten bij omgevingseisen, focus op nieuwe technieken
 - ▶ Werken met fieldlabs conform advies Kwartiermaker Innovatiegezant
 - ▶ Doorontwikkelen bestaande innovaties en systemen
 - ▶ Pilots ontwikkelen buiten overgangszones (exacte afbakening volgt)

Focus binnen brede landbouwtransitie

Focus binnen transitiepaden Ministerie LNV

Bron: Kamerbrief Toekomst Landbouw
Minister LNV Adema (25 november 2022)

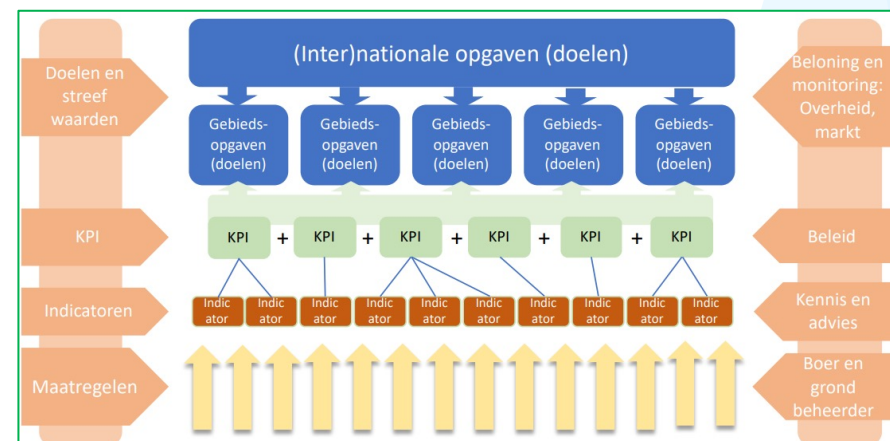
In lijn met parallele ontwikkelingen (kringlooplandbouw, nieuw mestbeleid, KPI-aanpak, etc.)

Landbouw, natuur en voedsel: waardevol en verbonden

Nederland als koploper in kringlooplandbouw

Contouren nieuwe mestbeleid:

- 1. Grondgebondenheid:** alle geproduceerde mest op eigen grond of op grond van een collega in (regionaal) samenwerkingsverband
 - volledig voor melk- en rundveesveehouderijen
 - veehouders in andere sectoren kunnen hiervoor kiezen
- 2. Afvoer en verwerking van mest:** niet-grondgebonden bedrijven zetten alle mest die zij produceren af
 - meer transparantie in meststromen
 - professionalisering van de mestverwerkingsketen
- 3. Gebiedsgerichte aanpak:** een pakket aan gebieds- en teeltgerichte maatregelen
 - voor gebieden waar de waterkwaliteit achterblijft

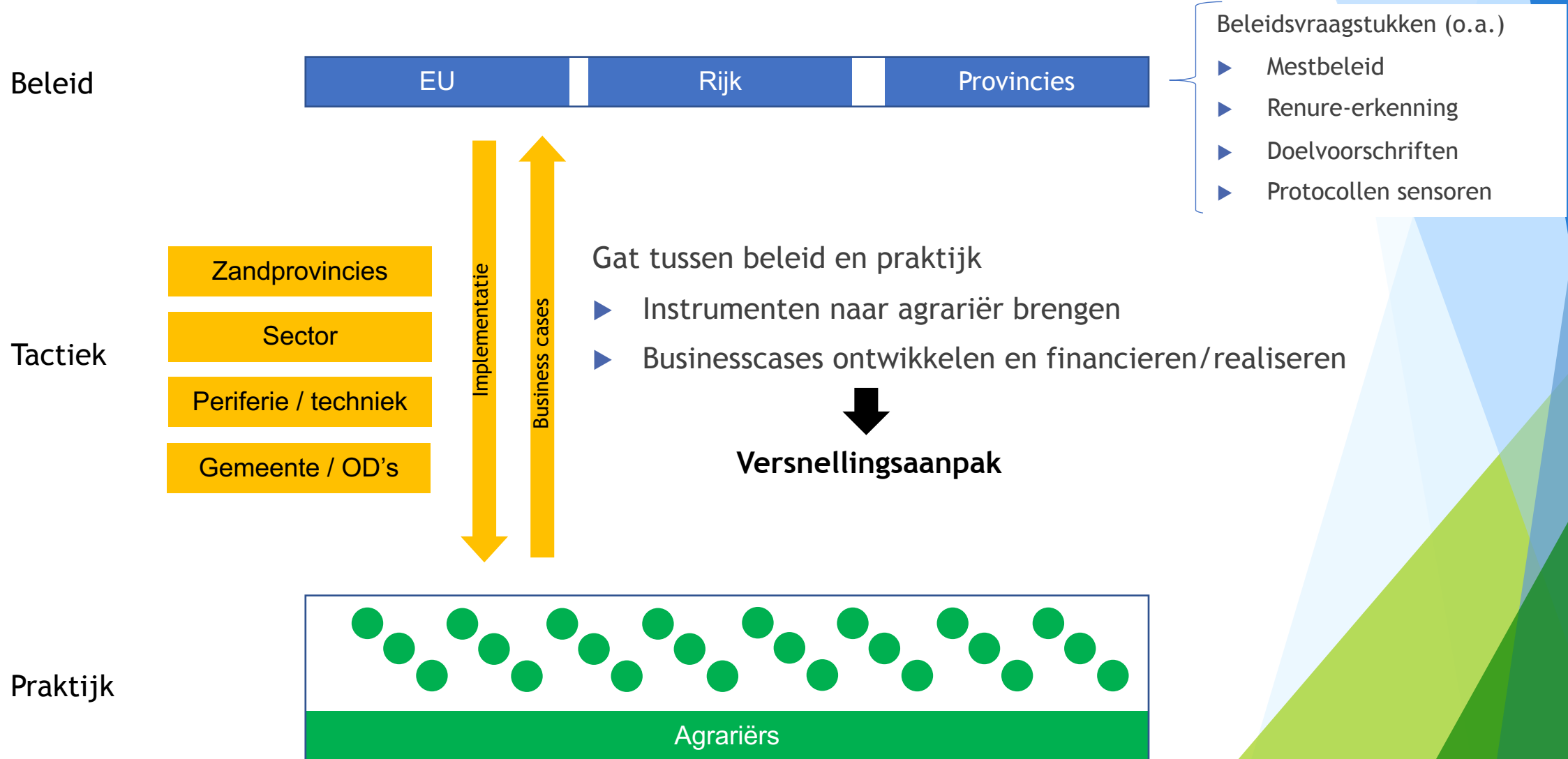
2 Samenwerking

- ▶ Waarom zandprovincies?
 - ▶ Regionale concentraties van de veehouderij
 - ▶ Urgentie uitspoeling van mineralen naar grond-/oppervlaktewater
 - ▶ Stikstofvraagstuk en aanwezigheid veel kwetsbare natuur
 - ▶ Volop actief met pilots/proeftuinen/projecten duurzame landbouw
- ▶ Vier niveaus van samenwerking
 1. Onderling informeren en kennis uitwisselen
 2. Gezamenlijk overleg (en lobby) met het Rijk
 3. Verbinden en opschalen regionale pilots
 4. Gezamenlijk programmeren en uitvoeren
- ▶ Samenwerking
 - ▶ Sectoren, frequente overleggen en afstemming prioritaire doorbraakinnovaties
 - ▶ Ministerie LNV, te bekrachtigen via BO 13 maart

Oplopende
intensiteit

3 Opgave

4 Twee snelheden

Fasttrack

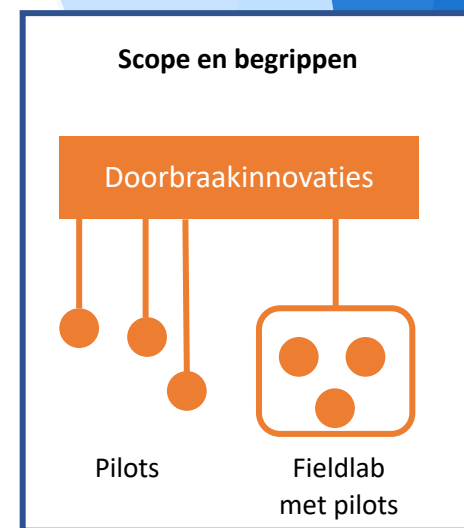
- ▶ Doorbraakinnovaties
- ▶ No regret projecten
- ▶ Snel starten
- ▶ Afstemming zandprovincies-sectoren

Gewogen aanpak

- ▶ Selectieve aanpak
- ▶ Objectieve beoordelingscriteria
- ▶ Gewogen oordeel

**Loopt,
versnellingsaanpak
zandprovincies**

**Basis ligt er, verder te
ontwikkelen**

5 Prioriteiten

A
Sensoren en
realtime meten

A1 Innovatieve
stalsystemen

A2 Management
maatregelen

A3 VTH

B
Stalinnovatie
i.c.m.
mestverwaarding

Integrale aanpak
incl. strippen en
monovergisting

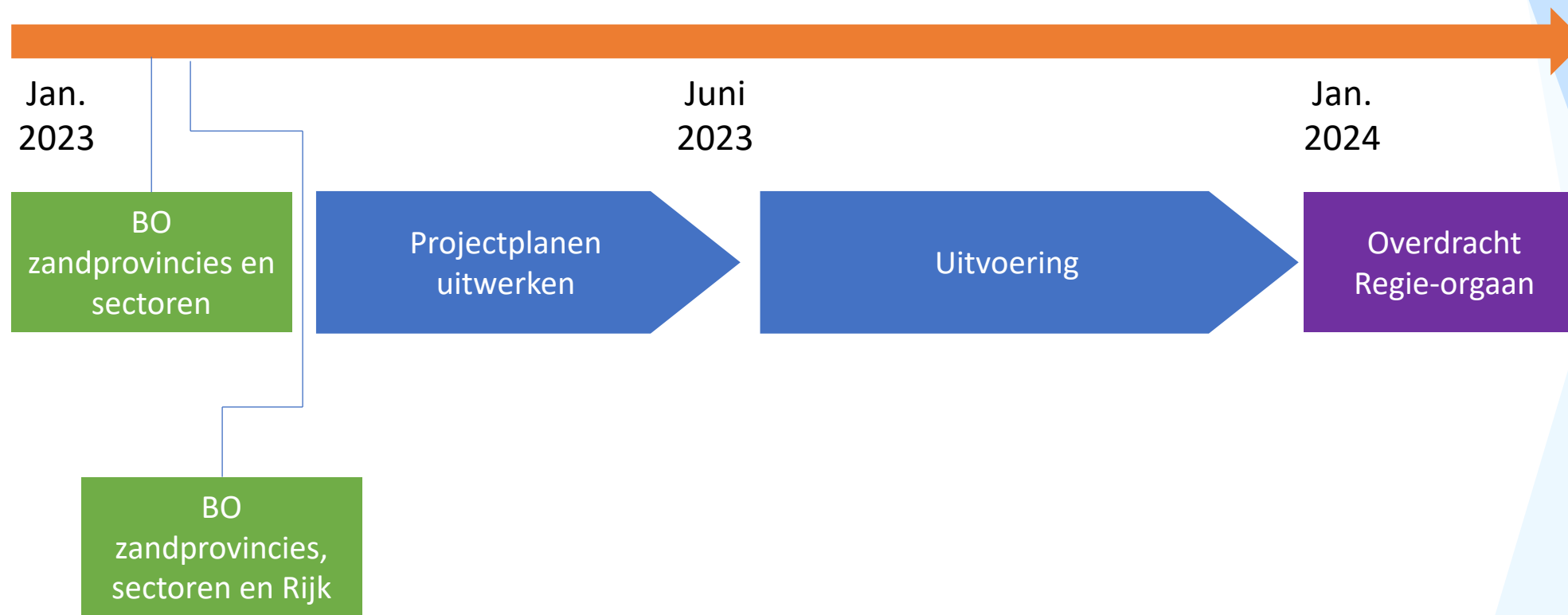
C
Mest op maat

Beter bemesten
en stoffenbalans

 Fasttrack Projecten in beeld, in komende weken nader uit te werken in projectplannen met draagvlak sectoren

6 Vervolgproces

Legenda

Bestuurlijk

Werkproces zandp.

Regie-orgaan

-
- ▶ Wat gaat er tot de zomer gebeuren
 - ▶ Vandaag discussie over kansrijke pilots/fieldlabs en innovatiehubs
 - ▶ Opstart van innovatienetwerk
 - ▶ Maart/april: Fast track projecten uitwerken in definitieve projectplannen
 - ▶ Mei/juni: start van de eerste projecten
 - ▶ Maart/april: afronden set met beoordelingscriteria
 - ▶ Mei tot eind van jaar: selectie (overige) projecten op basis van definitieve set criteria
 - ▶ Voor de zomer nieuwe bijeenkomst innovatienetwerk

-
- ▶ Wat gaan we doen
 - ▶ Wie is 'we' (zandprovincies, sectoren, LNV) samen met u en andere betrokkenen
 - ▶ Projectplannen die uitvoerbaar en financierbaar zijn
 - ▶ Goede projectleiding
 - ▶ Dieper ingaand op specifieke zaken, via tafels met experts
 - ▶ Monovergisting en aanwending mest
 - ▶ Sensoren en doelvoorschriften
 - ▶ Juridische zaken (vergunningen en staatssteun)
 - ▶ Afstemming met nationale trajecten (Regie-orgaan, Landbouwakkoord)
 - ▶ Overdracht naar nationale structuren als die gereed zijn
 - ▶ In 2024 (eerste) innovaties die in vergunningen gebord zijn